

Міхальова Юлія

ФОРМУВАННЯ НОВОЇ СИСТЕМИ ЦІННОСТЕЙ ЛЮДСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Глобальні проблеми людства – це проблеми, які стосуються всього світу, призводять до значних, нерідко незворотних соціально-економічних і біологічних втрат на планеті, створюють загрозу існуванню людства і потребують для розв’язання координованої співпраці всіх країн.

Існують різні класифікації глобальних проблем як традиційні, так і за характером проблеми, в якій виділяють: соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-екологічні та екзистенційні. Екзистенційні, тобто проблеми людини полягають у забезпеченні основних прав та свобод, подоланні відчуженості від природи, політики та держави. Співзвучно цій проблемі постає вчення Володимира Вернадського про ноосферу, якою позначено новий стан в еволюції природи, пов'язаний з появою людської свідомості, який є етапом еволюції біосфери, обумовлений цілеспрямованою на перетворення природи діяльністю. Основною ідеєю вченого є те, що перехід біосфери в ноосферу, тобто царство розуму, є закономірним і невідворотним етапом розвитку матерії.

Прослідковується етична спрямованість вчення про ноосферу в якому до основних принципів належать: єдність людини і природи; принцип зростання наукової думки; принцип інтернаціоналізації науки як духовної єдності людства; принцип критичності; принцип

моральної відповідальності вчених; принцип творчості; принцип соціальності науки.

На мою думку світоглядні трансформаційні процеси в суспільстві є перехідним етапом в зміні орієнтирів і формуванні нових глобальних цінностей людства, що зумовлено еволюційним розвитком. Важливий внесок у дослідження цієї проблематики внесли Ш. Шварц, Р. Інглгарт, ДЖ, Рітцер, Ю. М. Пахомов, Ю. В. Павленко, Ю. В. Яковець та інші.

Глобальна мережа під назвою Global values виділяє серед глобальних цінностей: єдність, спільнота, життя, свобода, взаємні зв'язки сталість, творчість, розширення прав і можливостей, вибір та цілісність буття.

Важливий вклад в дослідження сучасних цінностей та факторів, які впливають на їх формування, зробив Р. Інглгарт. Культурна карта Інглгарта та Вельцеля містить сталі культурні зони до змін та їх консистентність та цілісність. Так, для суспільства, яке веде боротьбу за виживання має значення контроль за цінами та порядок, а для постматеріальних – толірантність, довіра та свобода.

Зазначене свідчить, що для різних народів притаманні різні цінності, які змінюються шляхом природної еволюції суспільства. В свою чергу глобальні цінності можуть впливати як позитивно так і негативно, оскільки можуть не враховувати історично та географічно існуючі особливості ціннісної основи суспільної свідомості того чи іншого народу. Враховуючі це зазначимо, що основою формування глобальних цінностей має бути процес взаємодії культур різних народів, а не асиміляція культур. Оскільки, усі проблеми

взаємопов'язані, навіть розв'язання однієї може кардинально вплинути на інші глобальні проблеми.

Ще одним аспектом проблеми людини є забезпечення основних прав і свобод людини. В цьому контексті постає важливість правової свідомості, яка має зовнішнє вираження в правовій культурі особистості та проявляється через суб'єктів у соціальній взаємодії. Так, складові структури правової культури особистості мають важливе значення, оскільки в неї включені правові цінності, правові переконання та все те, що допомагає сприймати право та вести себе правомірно або неправомірно (ототожнюється з правосвідомістю), установки, правові норми, тощо.

Одним із важливих орієнтиром держави має бути діяльність спрямована на формування соціального потенціалу народу з ціннісною основою якісних взаємовідносин у суспільстві, прийняття якісних законів, економічна доцільність реформування державних інституцій, відсутність прогалин у законодавстві, повага до особистості через спрощення бюрократичного механізму, позитивне відношення до представників влади, авторитет законів, відчуття духу закону правниками та особами, які належать до різних гілок влади в державі.

Важливим кроком у побудові ноосферної цивілізації є включення до глобальних цінностей відмову від політики конфліктності та конфронтації і перехід до глобального співробітництва на засадах визнання пріоритетності загально цивілізаційних цінностей в процесі взаємодії різних культур при пошуку відповідей на сучасні виклики розвитку світу.